

[Att göra bot](#), SB

[Den romersk-katolska kyrkan](#), SR

[Pengar luktar inte](#), O Franz

[\[Register\]](#) [\[Årgångar\]](#) [\[Föregående nr\]](#) [\[Nästa nr\]](#)

Att göra bot

Tiden är fullbordad och Guds rike är nära. Omvänd er och tro evangelium. Mark. 1:15

Advent är en andlig förberedelsetid inför Julen. Den vill påminna oss om att vägen till den sanna julglädjen över Frälsarens födelse är botens väg.

Att göra bot är att vända om till Gud genom att bekänna sin synd och tro på Jesus och hans evangelium. Det är något som alla behöver göra inte bara en gång, utan varje dag. Genom att vända om till Jesus finner vi den ende sanne Guden, förstår att han är god och barmhärtig, och ser att vi kan leva i en personlig, trygg och stark gemenskap med honom. ”Ingen kommer till Fadern utom genom mig” säger Jesus (Joh. 14:6).

Reformationen började med en strid om boten. När Luther spikade upp sina 95 teser om avlaten var det hans första offentliga angrepp på den romerska kyrkans falska lära om boten. Människorna förleddes av påven att tro att man kunde bli fri från synder, dåligt samvete och rädsla för döden och skärselden genom att köpa avlatsbrev eller betala Gud med goda gärningar. Allt detta ledde till ett ändlöst hyckleri hos dem som inbillade sig att de klarade av det och till djup förtvivlan hos många som fann att gottgörelserna aldrig var nog och att de aldrig tog slut. Boten var något tungt och svårt.

I våra dagar är det nästan tvärtom: boten är inte alls något problem. Det talas mer sällan om omvändelse som något nödvändigt för människan.

Det verkar snarare vara Gud som behöver omvända sig, inte människan. Hur många är det inte som talar om hur farligt det är att ta Bibeln bokstavligen och att utläsa evigt giltiga sanningar ur Guds Ord! På det sättet, menar man, gör man ju Gud liten och begränsad och dessutom spärrar man in människorna i de trånga dogmernas fångelse. Och hur ofta får vi inte höra, att Gud inte är sådan som man förr trodde: en dömande och straffande Gud, en primitiv, gammaltestamentlig vredesgud. Men nu har vi fått en Gudsbild där Gud har blivit annorlunda och bättre anpassad till den moderna människans behov. Han är tolerant och förstående och låter oss tänka och handla fritt efter vad som känns bra för oss. Och det kan för den ene vara si och för den andre så. Det viktiga är att vi inte dömer någon! Ja, ungefär så låter det.

Men Bibelns Gud har inte alls ändrat sig. Han är oföränderligt densamme i alla tider. Gud är fortfarande både vredens och kärlekens Gud, den dömande och den förlåtande. När vi möter honom som lagens Gud möter vi dom och straff – inte för att det är fel på Gud eller på hans bud, utan för att det är fel på oss. Det är vi som har brutit mot Guds goda bud, och det är vi som behöver göra bot. Men vi får också möta honom som evangeliets Gud, som i Kristus offerar sig själv och ger sitt liv till lösen för människorna.

Jesus första offentliga predikan var en botpredikan:
"Himmelriket är nära. Omvänd er och tro evangelium."
Jesus erbjuder himmelriket fritt och för intet, det är bara att ta emot det! Varför strömmar då människorna inte fram till Jesus?

Det beror på att Jesu evangelium är ett botemedel mot en skada man inte anser sig ha. Evangelium är först och främst förlåtelse för ett syndafördärv som människan inte själv inser och tror på. Hon har mycket svårt att acceptera Guds diagnos: syndens cancer rakt igenom. När Guds Ord talar om vår synd så undantas inte något. Den har spritt sig till alla delar. Det finns ingen uppdelning av gott och dåligt hos oss, utan allt och alla skärs över en kam: *"Det finns*

ingen rättfärdig, icke en enda... Alla har de kommit på avvägar, allesammans är de odugliga. Det finns ingen som gör det goda, icke en enda” (Rom. 3:10 ff). Också det finaste och ädlaste vi kan åstadkomma är förgiftat av det gudsfientliga och själviska begär som vi alla bär inom oss.

Vi har således inget att betala vår skuld med. Bot i betydelsen göra gott botar inte. Detta är för många mycket stötande, men det är den verklighet som Jesus och evangelium utgår ifrån. De goda gärningarnas frälsningsväg är meningslös självterapi som slutar i en återvändsgränd. Den är omöjlig.

Många tror att bot bara är att ångra och bekänna vissa tydliga och medvetna synder. De flesta är ledsna över att de gjort dumheter eller sårat andra. Man kan be om ursäkt, lova att bättra sig osv. Men detta är en allmänmänsklig bot som man gör inför sig själv eller inför andra – en bot genom vilken man kan bevara något av sin självaktning och visa att det ändå finns något gott innerst inne. Sådan bot kan vem som helst göra.

Men att göra bot i Jesu mening är först och främst att ge Gud rätt i hans diagnos – den som han delger oss i Ordet – och sedan att vända sig till den store läkaren som har kommit för att bota inte de friska och starka utan de sjuka. Det är att verkligen göra bot. Och det är till sådan bot som Guds Ord och Guds Ande kallar inte bara vissa särskilt dåliga människor, utan alla. Det står: ”Gud bjuder *alla* människor, var de än bor, att omvända sig” (Apg. 17:30).

Visst skall vi komma till Jesus också med enskilda, konkreta synder mot Tio Guds bud som samvetet plågas av. Men vi skall veta att dessa synder bara är frukter av det djupa syndafördärv som vi har fått ärva från Adam.

Det är gott att varje dag få vända om till Jesus. Ett sådant liv i bot är inte tungt – det är befrielse, hälsa och glädje. Det är att bli botad av Gud själv.

S. Bergman

Den romersk-katolska kyrkan

Den romersk-katolska kyrkan är – bortsett från FN som inte har några individuella medlemmar – den största världsorganisationen av alla kategorier med över 900 miljoner medlemmar (1989). Alla dessa är naturligtvis inte aktiva kyrkobesökare, men de är likväl medlemmar i detta enorma samfund som omfattar ca 20 % av jordens befolkning.

Ytterligare några siffror ger en intressant bakgrund till det som denna artikel kommer att behandla, nämligen vad den romersk-katolska kyrkan tror, lär och bekänner. Ledaren för den katolska kyrkan är som bekant påven eller biskopen av Rom som på ett särskilt sätt gör anspråk på att vara Kristi ställföreträdare på jorden. Han sitter längst upp i den katolska kyrkans omfattande hierarki. Under sig har han följande:

122	kardinaler
424	ärkebiskopar
2 420	biskopar
413 000	präster
7 654	diakoner
73 000	bröder (ej prästvigda munkar)
960 000	systrar (nunnor)
200 000	församlingar

Dessa uppgifter är enligt statistik från 1983 – siffrorna i dag torde vara högre.

Ingen som intresserar sig för dagens religiösa eller kyrkliga liv kan gå förbi den romersk katolska kyrkan. I vårt land är katolska kyrkan sedan en tid tillbaka det största frikyrkosamfundet, främst genom invandring men också genom åtskilliga som konverterat från andra samfund. Även i USA är katolska kyrkan det största kyrkosamfundet

med 22 % av befolkningen – och detta i ett land där de protestantiska samfundet under landets hela historia har dominerat så starkt.

Den katolska kyrkan styrs av påven och hans ”generalstab”, kurian i Rom. Vi bör dock uppmärksamma att närmare hälften av alla kardinalerna i dag kommer från andra världsdelar än Europa (Nordamerika, Latinamerika, Afrika, Asien, Oceanien och Australien). Och efter 455 år med italienska påvar har katolska kyrkan nu för första gången en polsk påve.

Uttrycket *katolsk* behöver ett förtydligande. I den apostoliska trosbekännelsen heter det: Jag tror på den helige Ande, en helig, allmänlig (katolsk) kyrka (på latin: Credo in... ecclesiam catholicam). Även vi inom den lutherska kyrkan hävdar att vi tror på en helig, katolsk kyrka, men vi avser då givetvis inte den romerska påvekyrkan, utan Kristi sanna, osynliga kyrka, som finns överallt där Guds Ord förkunnas rent och klart och där sakramenten rätt förvaltas. Endast detta ger en kyrka rätt till namnet katolsk, dvs. allmänlig, allomfattande. Under fornkyrkans tid var namnet katolsk ett tecken på att kyrkan hade den ursprungliga apostoliska läran.

I dagligt tal menar man med ”katolska kyrkan” i regel den romersk-katolska kyrkan. Katolikerna själva har naturligtvis inget emot det. Men egentligen borde vi reservera ordet katolsk – liksom ordet ortodox – enbart för kyrkor som har den rätta, bibliska läran.

Även om den romersk-katolska kyrkan i stort är känd för många, så finns det säkert en hel del som inte så noga känner till vad denna kyrka verkligen lär. Det finns också många fördomar och mycken osaklig kritik av den romersk-katolska kyrkan i vårt land, där vi under århundraden varit präglade av luthersk stats- och folkkyrklighet.

Vi kommer här i detta nummer av *Lutheranen* att behandla några av de romersk-katolska läroren och se hur de förhåller sig till Bibeln och den lutherska bekännelsen.

I ett kommande nummer skall vi ta upp något om situationen inom den katolska kyrkan i dag efter det andra Vatikankonciliet och då särskilt belysa förhållandet mellan Rom och den moderna ekumeniken. Många strävar ju efter att om möjligt uppnå en världsvid kyrklig enhet där också den romersk-katolska kyrkan är med, ja, kanske rent av en enad världskyrka under påvens ledning.

[^]

Den traditionella katolska läran

Den romersk-katolska kyrkan har fortfarande en bestämd lära, även om den, som vi kommer att se, håller på att luckras upp i vissa avseenden. Denna lära fick sin tydliga utformning i konfrontationen med reformationen under det *tridentinska konciliet* 1545-63. Tridentinum kan därför sägas vara ett svar på den lutherska huvudbekännelsen *Confessio Augustana* 1530. Den fördömer bl.a. den lutherska läran om rättfärdiggörelsen genom tron allena. Men många andra läropunkter tas också upp där. Från lutherskt håll behandlades Tridentinum framför allt av Martin Chemnitz i hans berömda *Examen Concilii Tridentini*, ett teologiskt mästerverk där den katolska läran mycket grundligt och sakligt granskas och vederläggs.

Den katolska kyrkan håller fortfarande fast vid Tridentinum och dess lärosatser. Ibland sägs det att katolska kyrkan ändrat sig och närmat sig lutherdomen. Men i allt väsentligt är så inte fallet. Om det är någon som ändrat sig så är det den folkkyrkliga lutherdomen som har närmat sig Rom framför allt genom att inte längre hålla fast vid rättfärdiggörelsen genom tron allena.

Efter Tridentinum har det hållits flera kyrkomöten. Påven har därvid kommit med nya dogmer – fast dessa i sak lärts under långa tider dessförinnan. Så hölls det första Vatikankonciliet 1869-70 under påven Pius IX, då dogmen om påvens ofelbarhet slogs fast. Pius IX hade redan 1854 kommit med en annan dogm om Jungfru Maria och hennes ”obefläckade avlelse” (syndfrihet). Under Pius XII kom ytterligare en dogm år 1950 om Marias ”lekamliga upptagande till himmelen”.

Allt detta skedde inom den traditionella katolska lärans ram. Medan den moderna teologin och bibelkritiken växte sig stark inom de protestantiska kyrkorna under 1800-talet och början av 1900-talet hölls denna utveckling tillbaka av påven. Under Pius X tillkom i detta syfte den s.k. *antimodernisteden* (1910), vilken innebar att alla präster och teologie professorer skulle avlägga en ed på att de förkastade all slags modernism och i stället godtog allt som kyrkans ofelbara läroämbete föreskrev.

Så kom det andra Vatikankonciliet 1962-65 under Johannes XXIII. Konciliet innebar i stort sett ett kraftigt försök av påven att tillsammans med biskoparna förnya den katolska kyrkan. Slagordet blev *aggiornamento* – att göra kyrkan à jour med tiden. En av följderna blev att den moderna teologin och bibelkritiken på allvar släpptes loss även inom Rom. Vi kommer längre fram att se hur pluralistisk dagens romersk-katolska kyrka har blivit i praktiken. Antimodernisteden upphävdes av påven Paulus VI år 1967. Inom dagens katolska kyrka finns starka motsättningar mellan traditionalister och progressiva.

För att på ett enkelt och rättvist sätt få grepp om den romersk-katolska kyrkans lära har jag valt att utgå från en mycket spridd katolsk katekes: *Den kristna trosläran* (Katekes för Stockholms stift, 1958, 310 sidor). Den är en översättning av Katholischer Katechismus från Tyskland och kan sägas vara en normalkatekes för den traditionella katolska läran.

Katekesen är mycket pedagogiskt uppbyggd med många bibelställen, exempel ur kyrkans liv, levnadsregler m.m. I alla lärofrågor som behandlas ges klara och tydliga svar. Den ”flummighet” som finns i många moderna katekeser lyser här med sin frånvaro. Och det bör sägas att åtskilligt i katekesen ger uttryck för god och biblisk undervisning. I jämförelse med mycket av det som t.ex. lärs i Svenska kyrkan i dag är denna katekes klart bättre. Här finns en medveten läroövertygelse, och den som tillägnat sig katekesens innehåll vet vad som är rätt romersk-katolsk lära. Att denna lära sedan utifrån Skriften inte håller måttet

i flera viktiga avseenden är en annan sak som vi strax kommer till.

Det bör vara en tankeställare för många moderna s.k. ”evangeliska” kristna, att så många konverterat till Rom därför att de där finner mer av kyrklig och läromässig klarhet och fasthet än inom den protestantiska kristenheten i dag, där man sedan länge inte har velat veta av någon bestämd lära.

[^]

Skapelsen och syndafallet

Den katolska katekesen lär att Gud är treenig, Fader, Son och Ande, och att var och en av de tre personerna är sann Gud (s. 88). Om Guds egenskaper talas utförligt och bibliskt: Gud är sannfärdig och trofast, evig och oföränderlig. Han har uppenbarat sig i naturen och samvetet, och skapelsen visar oss tydligt att Gud finns. Men framför allt har Gud uppenbarat sig i den särskilda uppenbarelsen. Endast där får vi veta något ”om Guds inre liv och om hans planer för vår frälsning” (s. 17). Guds omsorg om oss, hans allvetande och allestädesnärvaro framhävs också klart och tydligt på ett sätt som – tyvärr – vanligen saknas inom den kyrkliga undervisningen i dag.

När det gäller skapelsen av universum finns det dock en sats som öppnar vägen för utvecklingsläran: ”Dessa gudomliga sanningar uttryckas i skapelseberättelsen på ett sätt som motsvarar dåtida föreställningar” (s. 35). Inom moderna katolska katekeser har man gått mycket längre, men här har vi den första eftergiften för bibelkritiken: Det som står i Bibeln är ibland anpassat till den tidens mänskliga, och underförstått, felaktiga föreställningar.

Den bibliska läran om synden är försvagad. Katekesen beskriver den som ”en dragning till det onda” (s. 40). Bibeln däremot slår fast att vi av naturen är döda genom våra överträdelser och synder, att vi därför är hemfallna åt vredesdomen (Ef. 2:1-3) och att köttets sinne är fiendskap mot Gud (Rom. 8:7). Synden är ett fullständigt fördärv i hela vår natur. Men enligt romersk katolicism finns det

ännu efter syndafallet något kvar av vår förmåga att säga ja till Gud och samverka med honom när det gäller frälsningen.

En helt obiblisk inskränkning i fråga om arvsynen kommer också fram i läran om att jungfru Maria skulle vara född utan synd: ”Endast Guds Moder föddes genom en särskild nåd utan arvsynd (s. 42) ... Eftersom Maria var utvald till att bli Guds Sons moder, skulle hon under hela sitt liv vara fri från syndens herravälde ... *Levnadsregel*: Ingen dag utan Ave Maria!” (s. 59, 60). Denna lära strider uppenbart mot Skriften, som lär att *alla* människor med undantag för Jesus Kristus är syndare. Men påven har enligt katolicismen rätt att som Kristi ställföreträdare ändå uttala denna lära som en förpliktigande dogm, vilket skedde år 1854. Man firar också den 8 december som Marie obefläckade avlelses fest, vilket var den dag då den obibliska dogmen fastställdes.

[^]

Rättfärdiggörelsen

Jesus Kristus framställs bibliskt och riktigt som sann Gud och sann människa, vilket är värt att notera i en tid då de flesta moderna teologer svävar på målet och menar att Jesus var bunden av sin tids felaktiga föreställningar och således inte kan vara en sann och allsmäktig Gud. Det heter:

Sedan apostlarnas dagar har *hela kyrkan* lärt och bekänt att Jesus Kristus är Guds Son och sann Gud. Denna tro har Kyrkan skyddat mot kättare och otrogna. Otaliga martyrer har beseglat denna tro med sitt blod. Påvar och biskopar, präster och troende, lärda och olärda, våra fäder och förfäder, alla levde de och dog i denna tro. (s. 54)

Vidare lärs att Guds Son dog på korset för våra och hela världens synder, att han uppstod kroppsligen, for upp till himmelen och skall komma tillbaka på den yttersta dagen för att döma levande och döda. Allt detta är rätt och bibliskt framställt. Under reformationstiden fanns ju inte heller några motsättningar i dessa frågor. Det stora avfallet när det gäller Jesu person och verk kom under

upplysningstiden på 1700-talet och har sedan brett ut sig inom de flesta samfund i och med bibelkritikens framväxt.

Det finns dock en allvarlig avvikelse när det gäller Kristi verk. Om katolikerna verkligen på allvar trodde att Jesus fullbordat allt för vår frälsning – vilket de hävdar – så skulle människan å sin sida inte behöva göra någonting själv för att bli delaktig av frälsningen utan endast tro på vad Kristus gjort i hennes ställe. Men i praktiken räknar Rom med att människan på olika sätt medverkar till sin omvändelse och frälsning. Det är detta som gör att rättfärdiggörelseläran har blivit förvrängd. Det var också på denna punkt som Martin Luther reagerade först. Han angrep i de 95 teserna kyrkans lära om boten (omvändelsen) och hävdade att den var falsk.

Vad säger den katolska katekesen om boten? ”Vår botgöring skall ske som *tillfyllestgörelse* i förening med vår Herres ställföreträdande lidande” (s. 191) och ”Utan ånger kan vi ej få förlåtelse för våra synder... Den ofullkomliga ångern är tillräcklig för ett rätt mottagande av botens sakrament. Vi bör dock alltid eftersträva att ångra våra synder av kärlek till Gud dvs. att uppväcka fullkomlig ånger” (s. 190).

Det är sant enligt Skriften att ångern måste föregå mottagandet av syndernas förlåtelse. Därför skall lagen först predikas och därefter evangelium för de botfärdiga, för dem som ångrar sig och vill bli kvitt sin synd. Men katolikerna räknar med människans egen medverkan på ett sätt som gör ångern till ett villkor för frälsningen på så sätt att den blir en förtjänstfull gärning som är ”tillfyllest”, tillräcklig, tillsammans med Kristi gärning.

Det framgår också tydligt av katolikernas lära om *nåden*. Enligt Guds ord är det nåden – Guds barmhärtiga sinnelag mot oss för Kristi skull – som gör oss saliga, inte de nådegåvor som vi tar emot av Gud. Men i den katolska katekesen heter det: ”Nåd kallar vi varje inre, övernaturlig gåva, som Gud förlänar oss till vårt eviga väl” (s. 85). Nåden är enligt Rom en ingjuten själslig kraft eller medicin som sätter oss i stånd att hjälpa oss själva. Därför heter det

helt följdriktigt: ”Guds nåd länder oss till frälsning endast om vi *medverkar* i nåden” (s. 85). Frälsningen blir djupast sett något man förtjänar. I och med detta blir frälsningen inte längre en fri och oförtjänt gåva för Kristi skull, utan den har som villkor människans egen gärning. Det är just denna villfarelse Paulus varnar för i Galaterbrevet, när han säger: ”Lite surdeg syrar hela degen” (Gal. 5:9). Genom denna avvikelse upphävs i själva verket Bibelns huvudlära om att goda gärningar *inte* kan förtjäna syndernas förlåtelse, utan att människan i stället rättfärdiggörs av nåd genom tro.

Mot denna bakgrund blir också det som sägs om goda gärningar och bön fel: ”Varje god gärning vi uträttar i nådens tillstånd utverkar åt oss ett större mått av nåd här på jorden och evig lön i himmelen” (s. 146) och ”Utan bön kan vi ej heller få den nåd som vi behöver för att bli saliga” (s. 149).

Nåden framställs som en gåva, som vi genom att göra vårt bästa är med om att föröka så att den även kan komma andra till del:

I gudstjänsten uppfylles vi av *himmelsk nåd*. Också de människor som inte tillhör Kyrkan får del av denna nåd... Ju fullkomligare de enskilda deltagare, desto mer förhärligas Gud, och desto mer nåd får alla mottaga av honom... Ju andäktigare vi mottager Kyrkans välsignelser och brukar vigda föremål, desto mer nåd får vi mottaga av Gud. (s. 114)

Också den lutherska kyrkan kan tala om vikten och välsignelsen av följa Guds bud och hängivet göra goda gärningar. Men detta hör till det kristna livet, till helgelsen, som är en *följd* av rättfärdiggörelsen, aldrig ett villkor för den. Den romersk-katolska kyrkan blandar ihop rättfärdiggörelsen och helgelsen, vilket gör att en människa aldrig kan vara riktigt viss om sin frälsning – alltid fattas det något i vår medverkan. Men i det bibliska evangeliet fattas inget: Kristus har gjort allt för oss. Den som tror det kan vara trygg och glad och viss om sin frälsning.

Dessa exempel får räcka för att visa, att den falska läran

om rättfärdiggörelsen inte bara fanns under reformationstiden utan fortfarande lever. Det är just denna villfarelse som gör att den romersk-katolska kyrkan – trots många goda och bibliska läror – ändå framstår som antikristlig, en kyrka som i den allra viktigaste läropunkten lär i strid med vad Jesus och apostlarna lärde, nämligen att vi blir rättfärdiggjorda utan alla gärningar genom tron allena för Kristi skull (Ef. 2:8-9. Rom. 3:21 ff.).

[^]

Kyrkan och ämbetet

Det finns positiva saker även i den romersk-katolska läran om kyrkan och ämbetet. Det sägs t.ex. att Kristus gav kyrkan liv genom sin död (s. 95) och att det är den uppståndne och förhärligade Kristus som är kyrkans Herre (s. 97). Om herdeämbetet sägs det också klart, att apostlarna och deras efterföljare (äldste, biskopar) är insatta av Gud själv (s. 115).

Men när det sägs ”Kyrkan hämtar sin lära ur den Heliga Skrift och traditionen” (s. 105) kan vi inte hålla med. Tanken är att uppenbarelsen inte är avslutad i och med Skriften, utan att Anden fortsätter med en uppenbarelse direkt till kyrkan: ”Många sanningar har först så småningom, under den Helige Andes ledning, blivit närmare formulerade...” Det är här inte bara fråga om att Guds Ande hjälper och leder oss, när vi utifrån Skriften bekänner vår tro, utan om sanningar som inte finns klart utsagda i Skriften och därför måste uppenbaras på annat sätt: ”Inte alla sanningar, som Gud uppenbarat för oss finns nedskrivna i den Heliga Skrift. En del har endast predikats av apostlarna och sedan bevarats av Kyrkan som ett dyrt arv... Den Heliga Skrift och traditionen är de båda troskällorna” (s. 106). Men Bibeln lär: ”Icke utöver vad skrivet är” (1 Kor. 4:6). Evangeliet och dess lära är givet en gång för alla och behöver inte kompletteras med nya sanningar.

Till det som den romersk-katolska kyrkan menar sig ha fått direkt från Gud genom traditionen hör läran om påvedömet. I katekesens inledning om kyrkan hänvisar

man direkt till en rundskrivelse av Pius XII år 1943, där det sägs att Frälsaren ”utsåg sin ställföreträdare på jorden” (s. 93). Man pekar på Jesu ord: ”Du är Petrus (klippan) och på denna klippa skall jag bygga min kyrka” (Matt. 16:18-19). Men detta är en förvrängning och en vantolkning av texten, där det klart framgår att Jesus prisar Petrus för den bekännelse han framför i alla apostlarnas namn: ”Du är den levande Gudens Son”. Det är denna gudomliga bekännelse som är klippan varpå kyrkan vilar, inte på Petrus syndfulla och vacklande person, som strax därefter sade emot Kristus och blev skarpt tillrättavisad med orden ”Gå bort, Satan...” (v. 23).

Ingenting sägs i Skriften om att just biskoparna i Rom skall ha någon särställning. Tvärtom förbjuder Jesus varje försök från någon apostels sida att upphöja sig över de andra (Luk. 22:24-27).

Läran om påvedömet lyser fram på många ställen i katekesen. ”Påven är hela Kyrkans synliga överhuvud... Alla biskopar, präster och troende står under hans ledning” (s. 101). Som levnadsregel skall man ha: ”Jag vill älska påven som Kristi ställföreträdare på jorden, bedja för honom och alltid hålla mig till honom” (s. 102). ”Då påven och biskoparna gemensamt förkunnar något som troslära är de genom den Helige Andes bistånd ofelbara” (s. 103). ”*Påven och biskoparna* är Kyrkans herdar. De har fullmakt att stifta lagar och att utmäta kyrkliga straff. Kristus gav dem denna fullmakt...” (s. 116).

I den traditionella katolska läran är det helt klart, att påven med sin hierarki på ett felaktigt och obibliskt sätt ställs över Skriften och därmed skymmer Kristus för den troende människan. Det sanna bibliska ämbetet är däremot ställt under Skriften och lär endast det som Kristus befallt. Läran om påven och påvedömet är en antikristlig lära som med rätta måste fördömas. (*Om påven, se Lutheranen nr 2/1989*)

Sten Rydh

Pengar luktar inte

Från *Lutherische Gemeindebriefe* nr 7-8/92, utgivet av Evangelisk-lutherska frikyrkan i Tyskland, har vi hämtat följande artikel. Den ställer oss inför den alltid viktiga frågan: Vad är viktigast för oss – Gud eller Mamon? Översättning av Jakob Fjellander.

Talesättet lyder: ”Pengar, rikedom och makt till vilket pris som helst!” En avgud som betvingar allt – ännu mer diktatorisk än det sexuella begäret eller maktlystnaden hos många som lever nu – styr och befäller över människorna: pengar och rikedom i alla former. Som enda drivkraft för alla politiska och ekonomiska system har inte bara denna världens mäktiga, utan också de enkla, vanliga medborgarna fallit ner för denna avguds fötter. Många hjärtan och knän böjer sig inför ”den ökade förmögenhetens husaltare”, och offerar åt honom hälsa, familjeliv och till och med den eviga saligheten.

”Och det är han som härskar, jordens Gud, Penningen” fastslår den klassiske diktaren Friedrich Schiller lakoniskt, medan hans kollega Goethe uttrycker samma sak med orden: ”Vid guldet hänger och till guldet tränger likväl allt!” Också den mest övertygade marxist önskar sig i sitt inre en sagolik rikedom som sammanfattning av all jordisk lycka. Dagens njutnings- och välståndsgeneration här i Europa dansar intensivare än någonsin förr runt den höga inkomstens guldkalv.

Begäret efter den proppfulla guldbägaren är som att dricka saltvatten. Den brännande törsten släcks inte, utan blir allt större ju mer man dricker. På ytan vill vi kanske stå rätt så neutrala gentemot D-marken, dollarn eller rubeln. Men i vårt hjärta består en djup släktskap med deras ägande. Pengarna har blivit Gud för oss. Otaliga människor fyller i lotto- och tipskuponger vecka efter vecka och flyr till lyckogudinnan Fortuna för att hon måtte skänka dem en miljonvinst.

Det hemska med penningbegäret är att många människors sinnen förblindas och deras frågor efter livets mening och evigheten förträngs. Därför brännmärker Herren Jesus

Kristus begäret att samla jordiska ägodelar som ett djävulens bedrägeri när han säger: ”Världsliga bekymmer och den bedrägliga rikedomens förkväver Guds Ord” (Matt. 13:22).

Gud och penningkärlek konkurrerar inbördes. Ja, de utesluter ömsesidigt varandra, vilket Bibeln också lär och vår erfarenhet bevisar. För Judas, Jesu lärjungars kassaförvaltare, blev pengarna till olycka. De var så viktiga för honom att han till och med förrådade sin mästare och herre. Pengarna drog honom ut i mörkret.

För en kort tid sedan läste jag om en guldletare på hemväg, vars skepp gick på grund på en klippa. Den enda utvägen var att hoppa i havet och simma i land. Innan han kastade sig i havet för att rädda sitt liv, spände han åter fast sitt bälte med det utvunna guldet. Men det tunga guldet drog honom neråt. Förtvivlat kämpade han för sitt liv. Att skära av bältet, det var han inte beredd till. Han hängde fast vid guldet. Så sjönk han ner i havets djup med guldet. Gör inte många människor på liknande sätt? De vet å ena sidan att de behöver Gud, att de behöver Jesus Kristus för att bli räddade i all evighet. Men å andra sidan har de bundit sig med alla sitt hjärtas band till världens ägande och fröjder. Så går de med allt de har till det eviga mörkret.

En nyorientering är nödvändig, just med pengar och ägodelar på den ena sidan och Gud på den andra. Bibeln säger: ”Penningbegäret är en rot till allt ont. Några har gripits av det, och de har förrirat sig, bort från tron, och dragit många olyckor över sig.” Inträngande varnar på detta ställe Guds Ord: ”Men du, Guds tjänare, undfly sådant!” (1 Tim. 6:10).

Och nu kommer frågan till dig: Vill du, liksom den skeppsbrutne, fortsätta att hålla fast vid denna världens rikedomar, som ändå till sist drar dig bort från Gud, ner i djupet? Vill du lita på Guden Mamon eller på den levande Gudens Son, som räcker dig sin räddande hand? Jesus Kristus har betalat priset också för dig, för att rädda dig från att gå evigt förlorad. Ett pris som är långt högre än allt guld och silver i hela världen. Han har betalat med sitt eget

liv och gett sitt blod för dig. Den som tror på Jesus får en skatt som inte kan köpas för pengar: Det eviga livet. Ett meningsfullt liv, utan ängslan, ett liv som sträcker sig bortom döden och mynnar ut i den utsägligt härliga gemenskapen med Gud. Låt absolut inte din jordiska egendom ta livet av dig, det eviga livet. ”Tro på Herren Jesus, så blir du frälst, du och ditt hus” (Apg. 16:31). Men Gud vare tack för sin utsägliga gåva, som han har berett åt oss genom Jesus Kristus.

O. Franz

[^]